

KLAGANDE

1. Handölsdalens sameby
2. Mittådalens sameby
3. Tåssåsens sameby

Ombud för 1–3: Jur.kand. Jenny Wik Karlsson

MOTPART

Naturvårdsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Naturvårdsverkets beslut 2020-05-15, se bilaga 2

SAKEN

Omprövning av beslut om fastställande av miniminivåer för förekomst av varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Naturvårdsverket beslutade den 9 maj 2019 att med stöd av 5 § förordningen (2009:1265) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn fastställa miniminivåer för förekomsten av varg till en föryngring för region Jämtland i det norra rovdjursförvaltningsområdet. Skälen för det beslutet framgår av bilaga 1 till den här domen.

Handölsdalens sameby, Mittådalens sameby och Tåssåsens sameby (nedan samebyarna) begärde omprövning av Naturvårdsverkets beslut. Naturvårdsverket beslutade vid omprövning den 15 maj 2020 att inte ändra beslutet från den 9 maj 2019. Skälen för omprövningsbeslutet framgår av bilaga 2 till den här domen.

Samebyarna överklagar beslutet från den 15 maj 2020 och yrkar att omprövning av beslutet från den 9 maj 2019 ska ske på så sätt att miniminivån för förekomsten av varg ska ändras från en föryngring i Jämtlands län till inga föryngringar. Till stöd för sin talan anför samebyarna sammanfattningsvis följande.

Beslutet från den 9 maj 2019 har medfört svåra konsekvenser för de renskötande samebyarna. Effekten av vargens närvaro är att det finns en konstant pågående skada på renhjordarna och för samebyarna. De åtgärder som finns att tillgå, t.ex. skyddsjakt, är inte tillräckliga för att förhindra skadorna. Sedan beslutet om föryngring fattades har Tåssåsens sameby genomfört fjorton skyddsjakter på varg. Skyddsjakten är mycket kostsam för samebyarna eftersom den ofta måste genomföras med hjälp av helikopter. Skadan som vargarna orsakar kan inte endast mätas i dödade renar utan medför även andra svårigheter. Renskötselarbetet blir omöjligt under en lång period efter ett vargangrepp. Renhjordarna drabbas av panik, skingras och det tar lång tid att samla ihop djuren. Detta medför mycket

arbete och stora kostnader för renskötarna, samt många gånger negativa effekter för djurens hälsa. Renarna blir lättare byte för andra rovdjur och förrirrar sig till bl.a. vägar och tågbanor och blir påkörda. De skingrade renarna ansluter sig i dessa sammanhang ofta till renflockar från andra samebyar, det kan dröja lång tid innan de egna renarna lokaliseras, och det blir i dessa sammanhang lätt osämja mellan byarna. Särskilt under vinterbetet är situationen ohållbar.

Beslutet innebär att toleransnivån för skador på rennäringen till följd av vargens förekomst överskrids. Enligt propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* ska toleransnivån för skador på ren vara maximalt 10 procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal. Det anges vidare att föryngringar i renskötselområden endast ska vara möjliga om en skada för renskötseln inte uppstår (prop. 2012/13:191 s. 65–67). Det finns således tydligt angivet att skadebilden för renskötseln måste vara en stor del i bedömningen.

Den skada som samebyarna drabbas av är inte proportionerlig i förhållande till det intresse som en föryngring skulle innebära. Vargstammens utveckling och dess genetiska förstärkning kan ske oaktat om det finns en föryngring eller inte i Jämtland. Vargstammen är relativt konstant. Om ändamålet med föryngringen är att stärka vargstammens population så uppnås inte ändamålet med hänsyn till antalet skyddsjakter som blir en följd av beslutet. Beslutet innebär en inskränkning av samernas rätt till egendom, att bedriva näring och utöva sin kultur. Det inskränker också skyddet för renskötseln enligt regeringsformen. Trots dessa inskränkningar har ingen proportionalitetsbedömning gjorts.

Beslutet hade inte förankring i den regionala förvaltningen. Varken länsstyrelsen i Jämtland eller Sametinget ansåg att någon föryngring skulle

fastställas för Jämtland. Skälet till detta var den skadebild som förväntades uppstå och som faktiskt har uppstått.

Beslutet innehåller andra formella brister. Naturvårdsverket kommunicerade inte med samebyarna innan beslutet fattades. Inget av undantagen i förvaltningslagen (2017:900) rörande kommunikation var tillämpligt.

Samerna har som ursprungsfolk rätt till inflytande i frågor som berör dem. Myndigheterna ska så långt det är möjligt samråda med samerna i sådana frågor. Det framgår av Högsta domstolens dom i Girjasmålet (NJA 2020 s. 3).

Naturvårdsverket anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Naturvårdsverket ifrågasätter inte de problem som har lyfts fram av samebyarna om konflikten som uppstår mellan varg och ren. Riktlinjerna kring skade- och toleransnivå kommer dock från förarbeten medan bestämmelserna om upprätthållande av gynnsam bevarandestatus följer av EU-rättsliga regler och andra författningar. Beslutet om en föryngring är en följd av regelverket som stadgar att Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna i linje med de nationella nivåernas förekomst och att varg ska ha en gynnsam bevarandestatus. Ett beslut om miniminivå fattas efter en inventering av de vargar som finns på plats. Beslutet fattades i förhållande till ett inventeringsresultat som inte medgav att en enda fastställd föryngring kunde bortses ifrån. Enligt den inventeringen fanns det en föryngring i Jämtlands län. Beslutet innebär inte att vargarna tillkommer. Om beslutet ändras innebär det inte automatiskt att vargarna tas bort. Beslutet rör Jämtlands län utan närmare geografisk specifikation än så. Om skador på renar i renskötselområdet uppstår efter angrepp från varg kan man besluta om skyddsjakt. Om kriterierna för skyddsjakt är uppfyllda kan skyddsjakt beviljas oavsett vad de regionala miniminivåerna är fastställda till.

Förvaltningsrätten har den 28 januari 2021 hållit muntlig förhandling i målet. Under den muntliga förhandlingen närvarade företrädare för Handölsdalens sameby och Tåssåsens sameby.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Naturvårdsverket ska, efter förslag av samverkansråden för varje rovdjursförvaltningsområde, fastställa miniminivåerna för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden (5 § förordningen [2009:1263] om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn, FOF).

För varje rovdjursförvaltningsområde ska det finnas ett samverkansråd för samverkan mellan länsstyrelserna inom området i frågor om förvaltning av de stora rovdjuren. I samverkansråden för Norra och Mellersta rovdjursförvaltningsområdena ska företrädare för Sametinget ingå (3 § FOF). Norra rovdjursförvaltningsområdet omfattar Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (2 § FOF).

En miniminivå är det minsta antalet individer eller årliga föryngringar som rovdjursförvaltningen i länet ska syfta till att upprätthålla eller uppnå (prop. 2012/13:191 s. 60). Det övergripande målet med rovdjursförvaltningen är att rovdjuren i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Ett särskilt mål för vargen är även att vargstammen ska sprida sig på naturlig väg över landet och att dess förekomst i renskötselområdet i huvudsak begränsas till de områden utanför åretruntmarkerna där den gör minst skada (prop. 2012/13:191 s. 26 f).

Enligt artikel 1 i art- och habitatdirektivet¹ är en arts bevarandestatus summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess population inom ett visst territorium. Bevarandestatusen anses gynnsam när uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö, och artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och att det finns, och sannolikt kommer att fortsätta att finnas, en tillräckligt stor livsmiljö för att artens population ska bibehållas på lång sikt.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om Naturvårdsverket har haft fog för sitt beslut att inte ändra sitt tidigare beslut att fastställa miniminivån för förekomsten av varg till en föryngring i Jämtlands län.

Samebyarna har fört fram att beslutet om en föryngring ska ändras dels på grund av formella brister, dels eftersom beslutet har medfört oproportionerligt svåra följder för samebyarna.

Formella brister i beslutet

I den här delen har samebyarna fört fram att beslutet ska upphävas dels för att det inte har kommunicerats med de berörda samebyarna innan det fattades, dels eftersom beslutet går emot de regionala samverkansrådets förslag.

¹ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Naturvårdsverket har invänt att det regelverk om kommunikering inför beslut som finns i FOF ska tillämpas i stället för de subsidiära bestämmelserna om kommunikering i förvaltningslagen (2017:900) samt att det samiska intresset har representerats i beslutsprocessen eftersom det har funnits en representant för rennärlingsintresset och representanter från Sametinget i de viltförvaltningsdelegationer som har hörts.

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte finns någon skyldighet för Naturvårdsverket att besluta i enlighet med förslagen från samverkansråden. I FOF anges endast att beslut ska fattas efter att Naturvårdsverket har inhämtat förslag från råden. Att beslutet skiljer sig från förslaget är därför inte ett skäl till att upphäva beslutet. Vidare instämmer förvaltningsrätten i det som Naturvårdsverket har fört fram om att FOF:s regler ska tillämpas i stället för förvaltningslagens bestämmelser om kommunikering. Det finns ingenting i målet som talar för att reglerna i FOF inte har följts. Förvaltningsrätten anser därför att det saknas skäl att ändra beslutet på dessa grunder. Förvaltningsrätten anser också att det som samebyarna har fört fram om bristande representation inför beslutets tillkomst inte utgör skäl för att ändra beslutet. I den bedömningen har särskilt beaktats att representanter för rennärlingen och för Sametinget har hörts i samverkansråden.

Beslutets verkningar och nya omständigheter sedan beslutets tillkomst

Samebyarna har vidare fört fram att beslutet har medfört oproportionerliga skador för rennärlingen och att detta inskränker de renskötande samernas rätt till sin kultur samt skyddet för egendom och näringsfriheten.

Sverige är enligt art- och habitatdirektivet skyldigt att verka för att vargen ska ha en gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverkets beslut är fattat på grundval av bedömningen att vargstammen måste bestå av minst

30 föryngringar för att uppnå en gynnsam bevarandestatus. Högsta förvaltningsdomstolen har i ett mål om licensjakt på varg anfört att det inte finns skäl att ifrågasätta det vetenskapliga underlag som Naturvårdsverkets bedömning av vargstammen bygger på (HFD 2016 ref. 89). Förvaltningsrätten anser att det inte heller i det här målet har kommit fram något skäl att ifrågasätta att det krävdes 30 föryngringar för att vargen skulle uppnå en gynnsam bevarandestatus och att det till följd av resultatet från varginventeringen inte fanns utrymme att bortse från en enda fastställd föryngring.

Frågan är om Naturvårdsverkets beslut ändå borde ha föregåtts av en proportionalitetsbedömning med beaktande av inskränkningarna beslutet kan medföra i relation till bl.a. samernas rätt att utöva sin kultur.

Förvaltningsrätten ifrågasätter inte det som samebyarna har fört fram om de svårigheter som förekomsten av varg medför. Det är vidare ett mål med rovdjurspolitiken att varg inte ska förekomma i renskötselområdet (se t.ex. prop. 2012/13:191 s. 38 f). Förvaltningsrätten anser dock att det inte är till följd av Naturvårdsverkets beslut som skadorna har uppstått. Naturvårdsverket har i sitt beslut utgått ifrån var föryngringar av varg redan finns och enligt verket har det funnits en vargföryngring i Jämtlands län sedan 2011. Vidare har det kommit fram i målet att nivån på skyddsjakt var ungefär lika hög under 2016 som den var under perioden juni 2019 - maj 2020.

Miniminivån har vidare fastställts för hela Jämtlands län utan närmare specifikation. Dessa omständigheter talar emot att det är Naturvårdsverkets beslut som är skälet till de svårigheter som samebyarna har redogjort för.

Det ankommer därför på samebyarna att visa att det finns ett samband mellan Naturvårdsverkets beslut och de uppkomna skadorna.

Förvaltningsrätten anser att samebyarna inte har visat detta.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att Naturvårdsverket har haft skäl för sitt beslut att fastställa en föryngring för Jämtlands län.

Förvaltningsrätten anser att det som samebyarna har fört fram om formella brister i Naturvårdsverkets beslut inte utgör skäl till att ompröva det.

Förvaltningsrätten anser vidare att samebyarna inte har gjort sannolikt att det är till följd av det överklagade beslutet som samebyarnas möjligheter att bedriva rennäring har försvårats. Det som samebyarna har fört fram medför därför inte tillräckliga skäl för att beslutet från den 9 maj 2019 ska ändras. Naturvårdsverket har därför haft skäl för sitt beslut från den 15 maj 2020 att inte ändra sitt tidigare beslut. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Det här avgörandet kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 3 (FR-03).

Håkan Åberg
Chefsrådman

Nämndemännen Henrik Robeck, Inger Tuvell och Edvin Wikström har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsfiskalen Fredrik Lundberg har föredragit målet.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

BESLUT

2019-05-09

Dnr NV-01525-18

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 SÄK: 2020-06-03
 MÅLNR: 12165-20
 AKTBIL: 5

**Fastställande av miniminivåer för varg gällande
rovdjursförvaltningsområden och län**
Beslut

Naturvårdsverket fastställer med stöd av 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn miniminivåer för förekomsten av varg för rovdjursförvaltningsområden och län enligt tabell 1 nedan. Detta beslut ersätter beslutet om fastställelse av miniminivåer för varg från den 30 oktober 2014 (dnr NV-00552-14) som härmed upphävs.

Beslutet gäller som längst till och med den 9 maj 2024. Nya miniminivåer kan fastställas under perioden.

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för varg i antal föryngringar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Norra Rovdjursförvaltningsområdet	1	10
Norrbotten	-	-
Västerbotten	-	-
Jämtland	1	10
Västernorrland	-	-

Mellersta Rovdjursförvaltningsområdet	28,5	285
Dalarna	8	80
Gävleborg	3,5	35
Värmland	7,5	75
Stockholm	1	10
Uppsala	1	10
Örebro	3,5	35
Västmanland	1,5	15
Västra Götaland	2,5	25

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195

ÖSTERSUND - FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

KIRUNA - KASERNGATAN 14

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 08-698 10 00

FAX: 08-20 29 25

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för varg i antal föryngringar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Södra Rovdjursförvaltningsområdet	0,5	5
Södermanland	0,5	5
Östergötland	-	-
Jönköping	-	-
Kronoberg	-	-
Kalmar	-	-
Gotland	-	-
Blekinge	-	-
Skåne	-	-
Halland	-	-
Summa hela landet	30	300

Bakgrund

Juridiska förutsättningar för fastställande av miniminivåer

Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (FOF) innehåller bestämmelser om förvaltningen av de stora rovdjuren. Det framgår av 1 § FOF att förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Av 4 § FOF framgår att länsstyrelserna ska lämna förslag på det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av björn, varg, järv och lo i länet. Förslaget ska lämnas till samverkansrådet. Samverkansrådet ska lämna förslagen för respektive art till Naturvårdsverket för rovdjursförvaltningsområdet samt för vart och ett av de län som ingår i området.

Berörd viltförvaltningsdelegation ska pröva frågor om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som enligt 4 § första stycket FOF ska lämnas till samverkansrådet enligt 4 § första punkten förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen enligt 5 § FOF. Naturvårdsverket ska

fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

6 § FOF anger att Naturvårdsverket minst en gång vart femte år ska se över fördelningen av miniminivåerna.

Processen för att fastställa miniminivåer

I april 2018 beslutade Naturvårdsverket om en vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur (rapport 6829). Vägledningen förtydligar hur processen kommer att gå till och vilka principer som Naturvårdsverket kommer att tillämpa då Naturvårdsverket slutligen fastställer nya miniminivåer för rovdjur.

Naturvårdsverket begärde formellt den 23 april, i och med vägledningen, att länsstyrelserna skulle komma in med förslag på miniminivåer för varg i län och rovdjursförvaltningsområden senast 17 december 2018 (dnr Nv-01525-18). Naturvårdsverket fastställde den 1 november 2018 en förtydligande av vägledningen gällande fördelning av miniminivåer för varg. Naturvårdsverket ville med denna skrivelse ytterligare förtydliga vägledningen om miniminivåprocessen och såg det som ett led till att underlätta för länsstyrelserna att fördela miniminivåer.

Den 28 november 2018 beslutades att tidsplanen gällande varg skulle komma att ändras till följd av utmaningar i samverkan gällande fördelning av vargföryngringar inom och mellan rovdjursförvaltningsområden. Naturvårdsverket beslutade att samverkansråden skulle lämna in förslag gällande varg på förvaltningsnivå till Naturvårdsverket den 15 januari 2019 istället för 17 december 2018 samt förslag på länsnivå till Naturvårdsverket senast 31 mars 2019.

Samverkansråden i de tre rovdjursförvaltningsområdena har lämnat förslag till miniminivåer, se bilaga 1.

Juridiska förutsättningar för delegering av beslutanderätten för licensjakt

Enligt 24 a § jaktförordningen (1987:905) (JF) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d § JF, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § FOF.

Inventering och omräkningsfaktor

Inventeringen av varg 2017/18 visade på totalt 30,5 fastställda föryngringar i Sverige, dvs de helsvenska och de gränsöverskridande reviren. Familjegrupper och par dokumenterades i Jämtlands, Värmland, Dalarna, Örebro, Gävleborg, Västmanland, Västra Götaland, Stockholm, Uppsala, Södermanland och Östergötlands län. För att beräkna det totala antalet vargar används en

omräkningsfaktor. Denna omräkningsfaktor har bestämts till att en föryngring motsvarade 10 vargar, vilket innebär att den svenska vargstammen uppskattades till 305 individer vid inventeringen 2017/18.

Tidigare beslut

Den 15 april 2019 beslutade Naturvårdsverket efter en vetenskaplig utvärdering av olika omräkningsfaktorer för varg, att gällande omräkningsfaktor på 10 ska fortsätta gälla tillsvidare (NV-07531-18).

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för varg rapporterades till 300 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-03088-19).

Skäl

Beslut om miniminivåer ska enligt Naturvårdsverket tillgodose följande principer:

- att säkerställa att de nationella referensvärdena inte understigs
- att bidra till att genomföra regionaliseringen av rovdjursförvaltningen
- att samma utgångspunkter används för fördelning i alla förvaltningsområden samt mellan förvaltningsområden och län

Naturvårdsverket ska enligt 5 § FOF fastställa miniminivåerna

- inom ramen för de **nationella målen** för respektive art och
- med beaktande av arternas **naturliga utbredningsområden**

Naturvårdsverkets bedömning är att de **nationella målen** rörande antal är att arterna ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt prop. 2012/13:191. De beslutade referensnivåerna beskriver det lägsta antal som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Miniminivåerna sammantaget måste därför motsvara minst de nationella referensnivåerna för arterna och på detta sätt säkerställs att de **nationella målen** inte underskrids.

För att kunna fastställa miniminivåer som inte överstiger den nationella referensnivån och även säkerställer att gynnsam bevarandestatus upprätthålls måste miniminivåerna utgå från var föryngringar faktiskt finns inom ett rovdjursförvaltningsområde, inte förväntade eller en önskad framtida spridning mellan rovdjursförvaltningsområdena. Miniminivåerna kommer att revideras allteftersom spridning sker inom arternas **naturliga utbredningsområde**. För varg kommer särskilda åtgärder för spridning behandlas i den nationella förvaltningsplanen.

Miniminivåer för varg

Naturvårdsverket bedömer att det bäst tillgodoser de politiska målen för rovdjursförvaltningen att besluta om en miniminivå som är så låga som möjligt utan att det riskerar att äventyra att en gynnsam bevarandestatus för varg kan

uppnås och bibehållas. Naturvårdsverket fastställer därför miniminivåer som sammantaget motsvarar det nationella referensvärdet. Detta förutsätter dock att miniminivåerna motsvaras av faktiska föryngringar. Det är också i linje med riksdagens beslut om övergripande och långsiktigt mål om att bland annat varg ska bibehålla en gynnsam bevarandestatus när den för närvarande ligger på gränsen för de beslutade referensvärdena.

Naturvårdsverket har den 4 december 2017 hemställt till regeringen om ändringar av regelverket i syfte att slopa de länsvisa miniminivåerna samt en önskan att fastställa miniminivåer i antal individer istället för i antal föryngringar. Eftersom inga förordningsändringar är genomförda beslutar Naturvårdsverket enligt det regelverk som gäller för närvarande.

Samverkansrådet för norra förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåerna ska sättas till 0 eller streck. Samverkansrådet för södra förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåerna ska sättas till 0,5. Samverkansrådet för mellersta förvaltningsområdet har sammanlagt föreslagit att miniminivåer ska sättas till 28,5.

Samverkansrådets samlade förslag till miniminivåer tillgodoser således inte sammantaget kravet på att gynnsam bevarandestatus på nationell nivå ska säkerställas med avseende på antal individer. Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att miniminivån för mellersta och södra förvaltningsområdet kan fastställas i enlighet med förslaget från dess samverkansorgan. Vad gäller norra förvaltningsområdets förslag till miniminivåer finner Naturvårdsverket skäl att justera samverkansrådets förslag från streck till 1 föryngring. Detta för att garantera att det finns föryngringar nationellt som minst motsvarar det nationella referensvärdet för arten. Därmed säkerställs både att miniminivåerna uppfyller kravet om det minsta antal individer som krävs för att bibehålla och upprätthålla gynnsam bevarandestatus i Sverige och att det finns utrymme för förvaltningen. Det syftar till att på sikt kunna skapa förutsättningar för att ytterligare minska vargstammens täthet i vissa län där koncentrationen är som högst.

Det förra beslutet om miniminivåer togs 2014 (NV-00552-14). Då fanns det inte vargföryngringar i varken norra eller södra rovdjursförvaltningsområdet. Det ledde till att miniminivån angavs som streck (-) i de förvaltningsområdena. Denna gång har norra förvaltningsområdet en föryngring och det södra förvaltningsområdet har en halv föryngring. Det har alltså skett en spridning från mellersta förvaltningsområdet till norra och södra.

Förslag till åtgärder som behövs för att successivt kunna minska koncentrationen av varg ytterligare där stammen är som tätast kommer beskrivas i förvaltningsplanen för varg som revideras under 2019 och börjar att gälla under 2020. Åtgärderna kommer dock huvudsakligen att ske på regional beslutandenivå i samband med förvaltningsbeslut och regionala förvaltningsplaner.

Revidering av miniminivåer

Naturvårdsverket ska enligt 6 § FOF minst en gång vart femte år se över fördelningen av de regionala miniminivåerna. Naturvårdsverket beslutar därför att fastställa dessa som längst till och med den 9 maj 2024.

Fastställda miniminivåer gäller som längst i fem år. Om ett samverkansråd finner det lämpligt kan det initiera processen att se över miniminivåerna tidigare. Även Naturvårdsverket kan begära in förslag för att fastställa nya miniminivåer tidigare om det finns skäl. Sådana skäl kan tex vara att fler föryngringar inventerats i Södra rovdjursförvaltningsområdet. När spridning av varg har skett till norra och/eller södra rovdjursförvaltningsområdena kan miniminivåerna för vargstammen i mellersta rovdjursförvaltningsområdet justeras. Miniminivån kan då höjas i de förvaltningsområden där förekomsten ökat och i motsvarande mån sänkas i de förvaltningsområden där det är angeläget att minska koncentrationen av varg. Detta så målsättningarna om ökad spridning samt minskad täthet av varg i Mellersta förvaltningsområdet kan uppnås.

Beslut har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Claes Svedlindh, föredragande, biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka, enhetschefen Marcus Öhman, vilthandläggarna Lisa Svensson, Mikael Wallén och viltjuristen Nils Henriksson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Claes Svedlindh

Bilaga:

1. Förslag på miniminivåer från samverkansråden

Sändlista per e-post

Samtliga länsstyrelser

Kopia per e-post:

Sametinget

Viltskadecenter

Skandulv

Björnprojektet

Miljödepartementet

Landsbygdsdepartementet

Jordbruksverket

Rådet för rovdjursfrågor

Rikspolisstyrelsen

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Naturhistoriska riksmuseet

Miljödirektoratet, Norge

Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Bilaga 1

Förslag på miniminivåer från samverkansråden

Norra rovdjursförvaltningsområdet

	Varg
Norrbottnen	-
Västerbotten	-
Jämtland	-
Västernorrland	-
Total	0

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

	Varg (föryngringar)	Varg (individer)
Dalarna	8	80
Gävleborg	3,5	35
Stockholm	1	10
Uppsala	1	10
Värmland	7,5	75
Västmanland	1,5	15
Västra Götaland	2,5	25
Örebro	3,5	35
Total	28,5	285

Södra rovdjursförvaltningsområdet

	Varg
Östergötland	-
Södermanland	0,5
Jönköping	-
Kronoberg	-
Halland	-
Kalmar	-
Blekinge	-
Skåne	-
Total	0,5

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Ahlén, Andreas
Tel: 010-698 17 32
Andreas.ahlen@naturvardsverket.se

BESLUT
2020-05-15 Ärendenr:
NV-02192-20

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

INKOM: 2020-06-03
MÅLNR: 12165-20
AKTBIL: 3

Mittådalens sameby
Niklas Gröndahl
mittadalenssameby@gmail.com

Tåssåsens sameby
Nicklas Johansson
glennick@live.se

Handölsdalens sameby
Arne Omma
arne.omma@gmail.com

Begäran om omprövning av Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för varg gällande rovdjursförvaltningsområden och län, dnr NV-01525-18

Beslut

Naturvårdsverket ändrar inte sitt beslut om fastställande av miniminivåer för varg.

Bakgrund

Den 9 maj 2019 beslutade Naturvårdsverket med stöd av 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn att fastställa miniminivåer för förekomsten av varg för rovdjursförvaltningsområden och län. För det Norra Roddjursförvaltningsområdet fastställdes miniminivån till en (1) föryngring. Miniminivån avseende Jämtlands län fastställdes till en (1) föryngring, medan miniminivån avseende övriga län i förvaltningsområdet angavs som streck (-).

Tåssåsen, Handölsdalen och Mittådalens samebyar, begär omprövning av Naturvårdsverkets beslut och anför bl.a. följande.

Berörda samebyar har under de senaste åren drabbats av stora skador och förluster orsakade av rovdjur. Naturvårdsverkets beslut om en etablering av en vargföryngring inom samebyarnas betesmarker har inneburit en total katastrof för berörda samebyar. De skador som samebyarna åsamkas är

Från: Ahlén, Andreas
Skickat: den 15 maj 2020 11:33
Till: 'mittadalenssameby@gmail.com'; 'glennick@live.se'; 'arne.omma@gmail.com'
Ämne: Beslut i ärende NV-02192-20
Bifogade filer: 2020-05-15, NV, beslut.pdf

Hej, bifogar beslut i ärende NV-02192-20.

Hälsningar Andreas

Andreas Ahlén
Jurist

NATURVÅRDSVERKET
Naturhänsynsenheten
BESÖK: Virkesvägen 2, Stockholm
POST: 106 48 Stockholm
TELEFON: 010-698 10 00
www.naturvardsverket.se

Läs om hur Naturvårdsverket behandlar
dina [personuppgifter](#)

långt över vad de kan förväntas bära. De förluster som enskilda renskötare tvingas bära täcks inte på långa vägar av den ersättning som utbetalas. Det går heller inte att ersätta all skada, allt merarbete och förlust av rovdjur till fullo, eftersom konsekvenserna i många fall är irreversibla. Vargens närvaro orsakar en konstant pågående skada och är inte enbart tillfällig.

Det faktum att ren utgör huvudfödan för de stora rovdjuren i renskötsellänen placerar rennäringen i en särställning i rovdjurssammanhang. Ingen annan näring är i tillnärmelsevis lika hög grad beroende av en aktuell bedömning av rovdjurens faktiska uttag. Detta måste tillmätas betydelse vid beslut. Under det senaste året har berörda samebyar ansökt om skydds jakt vid flertalet tillfällen för att försöka minska skadorna. Samebyarnas bedömning efter det år som gått sedan naturvårdsverket fattat sitt beslut, är att det inneburit katastrofala följder, vilket kan vidimeras av förvaltande myndigheter. Samernas renskötsel är en mänsklig rättighet med skydd i artikel 27 i CCPR. Artikel 27 medför en skyldighet för staten att garantera att samerna inte fråntas rätten att utöva sin kultur, rennäringen. Detta innefattar en skyldighet att se till att lagstiftning och administrativ praxis gör det möjligt att förverkliga denna rättighet. Om ingen åtgärd vidtas så bidrar Naturvårdsverket till att inte uppfylla Sveriges åtagande gentemot samebyarna samt, vilket också strider mot RF, målsättningsstadgande gällande samerna som urfolk samt riksdagens uttalande om toleransnivå på max 10%.

Såväl Länsstyrelsen i Jämtlands län som Sametinget har tidigare begärt omprövning av Naturvårdsverkets beslut (se NV-04235-19 och NV-04358-19). Naturvårdsverket beslutade då att inte ändra beslutet från den 9 maj 2019.

Skäl

Enligt 5 § förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska Naturvårdsverket efter förslag av samverkansråden fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Av 37 § förvaltningslagen (2017:900) framgår bland annat att en myndighet får ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Av 38 § samma lag framgår att en myndighet ska ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Av 42 § samma lag framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket har i ovan nämnda beslut valt att ta upp frågan om omprövning då det är av vikt att beslut följer gällande regelverk och förtydligas om oklarheter uppstår. Naturvårdsverket anser alltså att beslutet om fastställande av miniminivåer för varg är förenligt med, och en följd av, gällande regelverk och anser inte att det framkommit nya omständigheter i ärendet som ger skäl att ändra beslutet.

Förvaltningsrätten i Stockholm har i dom från den 10 februari 2020, mål nr 15548-19, slagit fast att beslutet om miniminivå för varg är överklagbart. För information om hur beslutet överklagas, se bilaga 1.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Marcus Öhman och juristen Andreas Ahlén, den sistnämnda föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Gunilla Ewing Skotnicka

Andreas Ahlén

Bilaga 1**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket. Adress: Naturvårdsverket 106 48 Stockholm. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättslämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.